МЕКТЕПТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПРАКТИКА ЖЕТЕКШІЛЕРІНІҢ САУАЛНАМА НӘТИЖЕЛЕРІ БОЙЫНША ТАЛДАМАЛЫҚ ЕСЕП

І БӨЛІМ. МЕКТЕПТЕРДЕГІ ПРАКТИКА ЖЕТЕКШІЛЕРІНІҢ САУАЛНАМА НӘТИЖЕЛЕРІ

- **Респонденттер саны:** Мектептерден барлығы **71 тәлімгер-жетекші** (мұғалімдер, директордың орынбасарлары, әдістемелік бірлестік жетекшілері) қатысты.

1. Студенттердің дайындық деңгейін бағалау (5 балдық жүйе бойынша):

- **Кәсіби білім деңгейі (пәндік білім):** Мектептердегі жетекшілер студенттердің пәндік білімін орташа есеппен **4.5 – 5 балл** аралығында жоғары бағалады. Болашақ мұғалімдердің теориялық негіздерді жақсы меңгергені байқалады.
- **Теориялық білімді практикада қолдану және дербестік:** Сабақ беру үдерісінде, ҚМЖ (қысқа мерзімді жоспар) құруда және оқушылармен жұмыс жасауда студенттердің дербестігі мен белсенділігі негізінен оң бағаланды.
- **Ғылыми және логикалық тәсіл:** Өз ойларын дәлелді жеткізу, сабақты логикалық тұрғыда жүйелеу көрсеткіштері жоғары деңгейде.

2. Еңбек тәртібі және ұйымға көзқарас:

- **Тәртіп бұзушылықтар:** Респонденттердің басым бөлігі студенттердің ішкі еңбек тәртібі ережелерін **бұзбағанын**, уақытында келіп, жауапкершілік танытқанын атап өтті. Дегенмен, жекелеген жағдайларда уақытында кешігіп келу немесе сабаққа дайындықсыз келу сияқты кемшіліктердің болғанын айтқандар да бар.
- **Жұмысқа қабылдау және ұсыным:** Мектеп жетекшілерінің көбісі бұл студенттерді өз ұжымына жұмысқа алуға және басқа жаққа ұсынуға (рекомендация) дайын екендіктерін білдірді.
- **Жетекшілік етуге көзқарас:** Мектеп мұғалімдерінің дені студенттерге тәлімгерлік етуді ұнататынын және бұл үдерістің өздері үшін де қызықты екенін жеткізді.

3. Туындаған қиындықтар мен ұсыныстар:

- **Қиындықтар:** Көпшілігі ешқандай қиындық туындамағанын айтты. Ал кейбір тәлімгерлер оқушылардың назарын аудару, тайм-менеджментті меңгеру, критериалды бағалауды жүзеге асыру және кейбір теориялық ұғымдарды оқушыға түсіндіру барысында шағын қиындықтар болғанын атап өтті.
- **Әдістемелік көмек:** Университет тарапынан көрсетілетін әдістемелік көмекке көңілдері толатынын, жетекші-оқытушылардың хабарласып, бағыт-бағдар беріп тұратынын жазды.
- **Ұсыныстар:**
    - Практика мерзімін ұзарту немесе практика санын көбейту;

- Студенттерді мектепке жібермес бұрын құжат толтыру, ҚМЖ жазу, заманауи АКТ мен платформаларды (мысалы, Күнделік кз) қолдану бойынша қосымша дайындық курстарын/тренингтер өткізу;
- Университет пен мектеп арасындағы байланысты одан әрі нығайту.

II БӨЛІМ. БАСҚА ДА ҰЙЫМДАРДАҒЫ (КӘСІПОРЫНДАР, БАНКТЕР, МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАР, ТУРИЗМ ЖӘНЕ БАҚ) ПРАКТИКА ЖЕТЕКШІЛЕРІНІҢ САУАЛНАМА НӘТИЖЕЛЕРІ

- **Респонденттер саны:** Өндірістік және басқа да ұйымдардан (аударма агенттіктері, БАҚ, банктер, туризм компаниялары, ЖШС және мемлекеттік мекемелер) барлығы **34 тәлімгер-жетекші** қатысты.

1. Студенттердің дайындық деңгейін бағалау (5 балдық жүйе бойынша):

- **Кәсіби білім және қолданыс:** Өндірістік ортадағы жетекшілер студенттердің теориялық білімін практикада қолдануын, тапсырмаларды орындау жылдамдығын орташа есеппен **4.5 – 5 балл** көлемінде жоғары бағалады.
- **Өз бетінше жұмыс істеу (Дербестік):** Мамандар студенттердің жаңа ақпаратты тез қабылдайтынын, тапсырмаға жауапкершілікпен қарайтынын атап өтті.

2. Еңбек тәртібі және жұмысқа орналастыру:

- **Тәртіп:** Практиканттар тарапынан ешқандай қатаң тәртіп бұзушылықтар тіркелмеген, жұмыс режиміне толық сәйкес келген.
- **Жұмысқа орналастыру мүмкіндігі:** Жұмыс берушілердің көпшілігі өз саласына сай келген студенттерді болашақта бөлімшелеріне жұмысқа қабылдауға немесе ресми түрде ұсынуға дайын екендіктерін білдірді.
- **Уақыт шығыны:** Жетекшілердің көбі күніне 1-4 сағат уақытын студенттерге бағыт-бағдар беруге жұмсайтынын көрсеткен.

3. Туындаған қиындықтар мен ұсыныстар:

- **Қиындықтар:** Кейбір ұйымдарда студенттердің нақты жұмыс барысынан (мысалы, нақты кәсіби құжаттармен жұмыс істеу немесе бағдарламалық талаптардан) толық хабардар болмауына байланысты бастапқы кезеңде түсіндіру жұмыстары қажет болғаны айтылды.
- **Ұсыныстар:**
  - Университет пен кәсіпорындар арасындағы тығыз байланысты күшейту;
  - Студенттерді оқу кезінде нақты өндірістік кейстермен және құжаттармен көбірек таныстыру;
  - Пәнаралық (кросс-дисциплинарлық) практикаларды дамытып, студенттердің өңірдегі әртүрлі салаларда тәжірибе өтуіне мүмкіндік жасау.

III БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ҚОРЫТЫНДЫЛАНҒАН ТАЛДАМА ЕСЕП

Мектептер мен басқа да ұйымдардың практика жетекшілерінен алынған жалпы сауалнама нәтижелері (барлығы **105 респондент**) төмендегідей қорытынды жасауға мүмкіндік береді:

Салыстыру көрсеткіштері	**Мектептердегі практика жетекшілері (71 респондент) PDF**	**Өндірістік және басқа ұйымдар жетекшілері (34 респондент) PDF**	**Жалпы қорытынды / Негізгі көрсеткіш**
Студенттердің дайындық деңгейі	Негізінен жоғары (4.5–5 балл). Пәндік білім мен теориялық негіз жақсы меңгерілген.	Жоғары (4.5–5 балл). Кәсіби бағдар мен тапсырмаларды орындау қабілеті жақсы.	Студенттердің базалық теориялық дайындығы мен пәндік білімі екі сала бойынша да жоғары бағаға ие.
Тәртіп пен жауапкершілік	Тәртіп сақталған, бірақ жекелеген кешігулер мен уақытты басқаруда олқылықтар кездескен.	Тәртіпті, еңбек ережелерін қатаң сақтаған, жауапкершілігі жоғары.	Студенттердің жалпы тәртібі мен жауапкершілігі оң бағаланады.
Негізгі кездескен қиындықтар	Сабақты жоспарлау (ҚМЖ), сыныпты басқару, тайм-менеджмент және кейбір әдістемелік сұрақтар.	Нақты өндірістік үдерістермен және салалық құжаттамамен жұмыс істеу тәжірибесінің жетіспеушілігі.	Теориялық білімді нақты практикалық жағдаяттарда (сабақ беру немесе өндіріс) икемді қолдану дағдыларын әрі қарай жетілдіру қажет.
Жұмысқа орналасу әлеуеті	Жоғары. Мектептер жас мамандарды қабылдауға және ұсынуға әзір.	Жоғары. Тәжірибеден өткен студенттерді жұмысқа алуға ниет білдірген ұйымдар көп.	Университет түлектері мен практиканттарының өңірлік еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігі пен сұранысы жоғары.
Ұйымдастыру және ұсыныстар	Практика мерзімін ұзарту, алдын ала тренингтер өткізу, цифрлық құралдарды меңгерту.	Университет пен кәсіпорын арасындағы әдістемелік байланысты нығайту, нақты кейстерді көбейту.	Әдістемелік қолдауды күшейту, практика алдындағы дайындық курс/тренингтерін ұйымдастыру маңызды.

Қорытынды ұсыныстар:

1. **Әдістемелік қолдануды күшейту:** Студенттерді практикаға жібермес бұрын құжаттама толтыру (мектептер үшін ҚМЖ/күнделік, ұйымдар үшін есептер мен келісімшарттар) бойынша арнайы нұсқаулық сағаттарын көбейту.
2. **Практикалық бағдарды арттыру:** Оқу процесінде теория мен практиканың байланысын күшейту мақсатында өндірістік кейстерді және мектептегі заманауи педагогикалық технологияларды (критериалды бағалау, инклюзивті оқыту және т.б.) оқу бағдарламасына тереңдетіп енгізу.
3. **Кері байланысты тұрақты ету:** Университет тарапынан практика жетекшілерімен (мектептер мен кәсіпорындардағы) кері байланысты жүйелі түрде жүргізіп отыру тәжірибесін жалғастыру.